
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΝΟΥ

Αρ. Τεύχους 5

Φεβρουάριος 2020

*Ένα κλαδάκι μυγδαλιάς
μπρος στο παράθυρο,
ένα κλαδάκι μοναχά
σου κρύβει το μισό χωριό.*

*Ο έρωτας με την παλάμη του
σου κρύβει όλο τον κόσμο.*

Δράσεις και Δραστηριότητες του Σχολείου

Στις **12 Φεβρουαρίου**, ημέρα Τετάρτη, το Γυμνάσιο πραγματοποίησε τον τρίτο ημερήσιο περίπατο στην περιοχή του Αγίου Φωκά.

Την επομένη, Πέμπτη **13 Φεβρουαρίου**, έλαβε χώρα το Σχολικό Συμβούλιο του σχολείου αποτελούμενο από τους καθηγητές και εκπροσώπους του Δήμου και του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και παρουσία μαθητών του Δεκαπενταμελούς Συμβουλίου. Συζητήθηκαν θέματα που αφορούσαν τη λειτουργία του Γυμνασίου καθώς και θέματα κτιριακής και λειτουργικής φύσεως.

Την εβδομάδα από **10 έως 14 Φεβρουαρίου** οι φιλόλογοι καθηγητές, υπεύθυνοι για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, παρουσίασαν στους μαθητές θεματικές ενότητες και κείμενα για την

Ελληνική Γλώσσα από την αρχαιότητα ως σήμερα και τους ώθησαν σε συζητήσεις και ανάπτυξη προβληματισμού σχετικά με το μέλλον της, στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας για τον εορτασμό της στις 9 Φεβρουαρίου.

Μαρίνα Βλαχάκη, Γ' 1

Νίκος Κορνάρης, Γ' 1

Γεγονότα που συνέβησαν στον κόσμο αυτόν τον μήνα – Φεβρουάριος

1 Φεβρουαρίου 1893

Ο Τόμας Έντισον ολοκληρώνει στο Νιου Τζέρσεϊ την κατασκευή του πρώτου κινηματογραφικού στούντιο.

1962

Ανακοινώνεται ότι στο χώρο των φυλακών Αβέρωφ, επί της λεωφόρου Αλεξάνδρας θα κατασκευαστεί το νέο δικαστικό μέγαρο Αθηνών. Θα έχει συνολική επιφάνεια 38.000 τετραγωνικών μέτρων και το κόστος του θα ανέλθει, συνολικά, σε 250.000.000 δραχμές.

2 Φεβρουαρίου 1709

Ο Αλεξάντερ Σέλκρικ διασώζεται αφού είχε ναυαγήσει σε ένα έρημο νησί, εμπνέοντας τον Ντάνιελ Ντεφόε να γράψει το βιβλίο

Ροβινσώνας Κρούσος.

6 Φεβρουαρίου 1833

Ο Όθων γίνεται ο πρώτος βασιλιάς της Ελλάδας.

7 Φεβρουαρίου 1940

Κάνει πρεμιέρα η δεύτερη μεγάλου μήκους ταινία κινουμένων σχεδίων του Ουώλτ Ντίσνεϋ Πινόκιο.

9 Φεβρουαρίου 1857

Πεθαίνει στην Κέρκυρα ο Διονύσιος Σολωμός. Η έχει οριστεί ως η [Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας](#).

10 Φεβρουαρίου 1975

Πεθαίνει στην Αθήνα ο ποιητής της θάλασσας Νίκος Καββαδίας.

15 Φεβρουαρίου 2005

Εγκαινιάζεται η δημοφιλής ιστοσελίδα ανταλλαγής βίντεο YouTube.

16 Φεβρουαρίου 1923

Εφαρμόζεται στην Ελλάδα το γρηγοριανό ημερολόγιο. Η 16η Φεβρουαρίου γίνεται 1η Μαρτίου.

20 Φεβρουαρίου 1909

Η γαλλική εφημερίδα Le Figaro δημοσιεύει το Μανιφέστο του φουτουρισμού του Φιλίππο Τομάζο Μαρινέτι.

21 Φεβρουαρίου 1848

Ο Καρλ Μαρξ και ο Φρίντριχ Ένγκελς δημοσιεύουν το Κομμουνιστικό Μανιφέστο.

22 Φεβρουαρίου 2020

Πεθαίνει στην Αθήνα η ποιήτρια Κική Δημουλά.

26 Φεβρουαρίου 1914

Καθελκύεται στο Μπέλφαστ ο Βρετανικός, αδελφό πλοίο του Τιτανικού.

28 Φεβρουαρίου 1935

Ο επιστήμονας της DuPont Γουάλας Καράδερς εφευρίσκει το νάιλον.

Ηλιάννα Ανδριώτη, Γ' 1

ΝΕΟΓΡΑΦΗΜΑ:

Φιλία στην εφηβεία

Η φιλία στην εφηβεία είναι μια από τις σημαντικότερες σχέσεις που αναπτύσσουν οι νέοι. Καθορίζει κατά πολύ στον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόμαστε αλλά και θα συμπεριφερόμαστε ακόμα και στο μέλλον, αφού οι έφηβοι περνάνε τον περισσότερο χρόνο της καθημερινότητά τους με τους φίλους και την παρέα τους.

Οι φίλοι είναι για τον νέο άνθρωπο η διέξοδος του να εκφράσει και να παρουσιάσει τις ανησυχίες του, τα προβλήματά του, να μοιραστεί τις ανασφάλειές του με άτομα με τα οποία νιώθει πως ταυτίζεται και σε χαρακτήρα και σε ιδέες. Εξάλλου η φιλία μπορεί να βοηθήσει τον έφηβο, ο οποίος αισθάνεται παράξενα με τις αλλαγές και στο πνεύμα και στο σώμα του, να αποκτήσει περισσότερη αυτοπεποίθηση και να τολμήσει να κάνει πράγματα που μόνος του θα φοβόταν να κάνει. Νιώθει συμπάρασταση και συντροφικότητα, σε έναν κόσμο που του φαίνεται πολλές φορές εχθρικός και ακατανόητος, ακόμα και στο άμεσο οικογενειακό του περιβάλλον.

Με τους φίλους και μέσα από αυτούς ένας έφηβος αρχίζει να ανακαλύπτει διάφορες πτυχές του εαυτού του και να καταλαβαίνει καλύτερα τον κόσμο γύρω του, αλλά και πώς λειτουργεί ο κάθε άνθρωπος σε διάφορες καταστάσεις ανάλογα με τον χαρακτήρα του. Πολλές φορές ο νέος επιλέγει την παρέα ανάλογα με τους κοινούς στόχους και τα σχέδια που έχουν για το μέλλον όλοι μαζί. Οι νέοι ονειρεύονται με τους φίλους τους

ελεύθερα και χωρίς ντροπή και νιώθουν ότι με το που

εξομολογούνται τα όνειρα στους φίλους τους έρχονται αυτομάτως κι ένα βήμα πιο κοντά στην πραγματοποίησή τους.

Η κοινωνική επιρροή και η πίεση από ομάδες συνομηλίκων μπορεί άλλωστε και πρέπει εξ ορισμού να είναι θετική και να ευνοεί την ανάπτυξη των εφήβων. Για παράδειγμα, οι νέοι μπορεί να επηρεαστούν μέσα από τις παρέες του ώστε να γίνουν πιο δυναμικοί, να δοκιμάσουν νέες δραστηριότητες ή να συμμετέχουν περισσότερο σε κοινωνικές ή σχολικές δράσεις. Από την άλλη μπορεί να επηρεάσει και αρνητικά τον έφηβο όπως να τον κάνει να νιώσει άσχημα για τον εαυτό του, να τον πιέσει να κάνει πράγματα που δεν θέλει ή πράγματα που θα είναι αρνητικά στην ψυχολογία αλλά και στην υγεία του. Για αυτό η φιλία αλλά και η επιλογή των φίλων σε αυτή την ηλικία είναι ιδιαίτερα σημαντική, αφού διαμορφώνει τον χαρακτήρα, καθορίζει τη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει ένας νέος και σφραγίζει τον τρόπο με τον οποίο θα αλληλεπιδρά με τους ανθρώπους μέσα στην κοινωνία.

Δέσποινα Καλογεράκη, Γ' 2

Φώτω Μαραγκού, Γ' 2

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Με συνδρομητική τηλεόραση σχεδόν τα μισά ελληνικά νοικοκυριά

Για διείσδυση των **υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης** που κινείται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα, όπως και εκείνη του Διαδικτύου αλλά και των smartphones, κάνει λόγο η Focus Bari, βασισμένη στα τελευταία στοιχεία από την πανελλαδική έρευνα Focus Tech On Life, τα οποία αφορούν το τελευταίο τρίμηνο του 2019.

Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, το **ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που χρησιμοποιεί κάποια υπηρεσία συνδρομητικής τηλεόρασης φθάνει στο 45%**, ενισχυμένο κατά δύο μονάδες σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, ενώ πριν από ένα χρόνο η ίδια έρευνα έδειχνε ότι η διείσδυση είναι στο 36%. Σημειωτέον πως περιλαμβάνονται και υπηρεσίες τύπου Netflix στη συγκεκριμένη μέτρηση, ενώ είναι ενδιαφέρον πως οι πάροχοι αντίστοιχων υπηρεσιών στην Ελλάδα (Cosmote, Nova, Vodafone, Wind) εκτιμούν πως η διείσδυση είναι περίπου στο 30% με 33%.

Η έρευνα της Focus Bari δίνει πάντως μία εικόνα όπου οι Έλληνες χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις ψηφιακές τεχνολογίες, ιδίως οι **νεότερες γενιές**. Συγκεκριμένα, το 87% των ελληνικών νοικοκυριών έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ενώ το 90% των πολιτών (ηλικίας 13-74 ετών) είναι χρήστης του Internet με το 84%, μάλιστα, να «σερφάρει» σε καθημερινή βάση. Ο μέσος χρόνος σύνδεσης είναι στις 3,5 ώρες την ημέρα, αριθμός, ο οποίος στις ηλικίες 18-24 ετών, «ανεβαίνει» στις 5 ώρες!

Η Ελλάδα «αναστενάζει» στα **social media** καθώς το **59% των Ελλήνων είναι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ποσοστό που φθάνει έως και το 91% στις νεαρές ηλικίες. Επιπλέον, το 26% αφιερώνει πάνω από μία ώρα την ημέρα για την ενασχόληση του με τα ποσταρίσματα και τα likes.**

Επίσης, σύμφωνα με τη Focus Bari, **οι Έλληνες έχουν πλέον αρχίσει να αγοράζουν online**. Το 60% δήλωσε ότι έχει κάνει μία τουλάχιστον online αγορά τους τελευταίους 6 μήνες, ποσοστό που φθάνει στο 78% στην κατηγορία 18-34 ετών και πέφτει στο 29% στους χρήστες άνω των 65 ετών.

Το 85% των Ελλήνων έχει smartphone, ποσοστά που πλησιάζουν το 100% στις ηλικίες έως 44 ετών, ενώ το 81% χρησιμοποιεί τη φορητή συσκευή του για πρόσβαση στο Διαδίκτυο και το 79% «κατεβάζει» εφαρμογές.

Το 80% των παιδιών ηλικίας 5-12 ετών χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο, ποσοστό που φθάνει στο 90% στην κατηγορία 10-12 ετών. Το 42% των παιδιών χρησιμοποιεί κάποιο smartphone για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ενώ στο 32% είναι η χρήση του tablet. Επιπλέον, το 16% των παιδιών 5-12 ετών έχει δικό του κινητό τηλέφωνο, ποσοστό που παρουσιάζει αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια.

Βαγγέλης Αλβέρτης, Γ' 1

Νίκος Δεσίπρης, Γ' 1

Η Συνταγή μας για γευστικές απολαύσεις

ΓΑΛΑΚΤΟΜΠΟΥΡΕΚΟ

Τις απόκριες οι γιαγιάδες μας έφτιαχναν σιροπιαστά γλυκά του ταψιού.

Ειδικά το γαλακτομπούρεκο είχε την τιμητική του !

Η καλύτερη συνταγή και όλα τα μυστικά για τρεμουλιαστό γαλακτομπούρεκο, με αφράτη κρέμα και τραγανό φύλλο. Το μυσικό για να παραμείνει τραγανό το φύλλο, είναι φυσικά το σωστό σιρόπιασμα. Φτιάξε το και δε θα μπορείς να αντισταθεί ΚΑΝΕΙΣ!

Υλικά Συνταγής

- 1 πακέτο φύλλο κρούστας ή Βηρυτού
- 200 γραμ. βούτυρο τ. Κερκύρας Χωριό (σε θερμοκρασία δωματίου)
- Για την κρέμα
- 2 λίτρα φρέσκο γάλα
- 200 γραμ. ζάχαρη
- 4 αυγά
- 2 κρόκοι
- ξύσμα από 1 λεμόνι ακέρωτο
- 200 γραμ. σιμιγδάλι ψιλό
- 2 βανίλιες
- 1 ξύλο κανέλας
- 60 γραμ. βούτυρο τ. Κερκύρας Χωριό
- Για το σιρόπι
- 700 γραμ. ζάχαρη

- 500 γραμ. νερό
- 1 ξύλο κανέλας
- 2 λεμονόκουπες στυμμένες

Εκτέλεση

Για το πιο ωραίο γαλακτομπούρεκο με φύλλο που παραμένει τραγανό, ετοιμάζουμε πρώτα την αφράτη και τρεμουλιαστή κρέμα και το σιρόπι, για να τους δώσουμε χρόνο να κρυώσουν.

Για το σιρόπι

Βάζουμε όλα τα υλικά για το σιρόπι, σε μία κατσαρόλα και ανακατεύουμε μέχρι να πάρει βράση. Δεν ανακατεύουμε ξανά από την ώρα που θα πάρει βράση. Το αφήνουμε να σιγοβράζει για περίπου 5 λεπτά σε μέτρια φωτιά. Αφαιρούμε τις λεμονόκουπες και αφήνουμε να κρυώσει.

Για την κρέμα

Κρατάμε 1 φλ. από το συνολικό γάλα και τη μισή ζάχαρη. Βάζουμε το υπόλοιπο γάλα, την υπόλοιπη ζάχαρη, την κανέλα και το ξύσμα λεμονιού σε μία κατσαρόλα να ζεσταθεί και να βγουν τα αρώματα του λεμονιού και της κανέλας.

Σε ένα βαθύ μπολ, ρίχνουμε τα αυγά και τους κρόκους και τα χτυπάμε με μίξερ χειρός, να αφρατέψουν για λίγα λεπτά. Με το καλό χτύπημα των αυγών εξαλείφεται η μυρωδιά τους. Προσθέτουμε την υπόλοιπη ζάχαρη και συνεχίζουμε το χτύπημα για λίγα λεπτά μέχρι να λιώσει καλά η ζάχαρη. Τέλος προσθέτουμε τις βανίλιες.

Προσθέτουμε στα αυγά το σιμιγδάλι καθώς και το 1 φλ. γάλα που κρατήσαμε.

Παίρνουμε από την κατσαρόλα λίγο ζεστό γάλα (2 φλ.) και το ρίχνουμε στο μπολ με το μείγμα αυγών ανακατεύοντας, να ζεσταθούν λίγο τα αυγά και να αραιώσουν. Αδειάζουμε το περιεχόμενο του μπολ όλο μαζί, μέσα στην κατσαρόλα με το ζεστό γάλα και ανακατεύουμε με σύρμα ή ξύλινη κουτάλα λίγα λεπτά μέχρι να δέσει η κρέμα.

Αφού δέσει, την αποσύρουμε από τη φωτιά και προσθέτουμε το βούτυρο ανακατεύοντας να λιώσει. Αφαιρούμε την κανέλα .

Αφήνουμε λίγο την κρέμα να κρυώσει.

Στήνουμε το γαλακτομπούρεκο στο ταψί

Ζεσταίνουμε τα 200 γραμ. βούτυρο Κερκύρας σε ένα κατσαρολάκι,, (ίσα να λιώσει, όχι να κάψει) και το αφήνουμε να κρυώσει λίγο και να φτάσει στο στάδιο που αρχίζει να πήζει.

Βουτυρώνουμε ένα ταψί στρογγυλό (36 εκ. ή 38 εκ.) ή ένα ταψί μακρόστενο (38×28 εκ.). Στρώνουμε ακτινωτά 7 **φύλλα κρούστας**, βουτυρώνοντάς τα ένα ένα και φροντίζοντας να περισσεύουν αρκετά έξω από το χείλος του ταψιού.

Ρίχνουμε την κρέμα επάνω στα στρωμένα φύλλα. Γυρίζουμε προς τα μέσα πάνω στην κρέμα, τα φύλλα που εξέχουν και στρώνουμε από πάνω τα υπόλοιπα 5 φύλλα βουτυρώνοντας τα ένα ένα.

Με μία μαλακή σπάτουλα, μπήγουμε τις άκρες των φύλλων που εξέχουν κάτω από το γαλακτομπούρεκο.

Χαράζουμε επιφανειακά το γλυκό σε κομμάτια. Περιχύνουμε με το υπόλοιπο λιωμένο βούτυρο, να ρουφήξει στις χαρακιές. Ραντίζουμε με λίγο νερό τα φύλλα στην επιφάνεια για να μην ανασηκώνονται στο ψήσιμο. Ψήνουμε στους 180 βαθμούς C στις αντιστάσεις, στην τελευταία σχάρα, για περίπου 1 ώρα, μέχρι να ροδίσει καλά το φύλλο.

Εναλλακτικά ψήνουμε το γαλακτομπούρεκο στον αέρα, στους 160 βαθμούς C, στη μεσαία σχάρα για 50 λεπτά περίπου μέχρι να ροδίσει το γαλακτομπούρεκο. Βγάζουμε το γαλακτομπούρεκο από το φούρνο και το περιχύνουμε λίγο λίγο με το κρύο σιρόπι .

Περιμένουμε το ζεστό γαλακτομπούρεκο να κρυώσει καλά και μετά το κόβουμε για σερβίρισμα. Αν το κόψουμε όσο ακόμα είναι ζεστό, θα βγάλει υγρά στο ταψί.

Εναλλακτικά, αφήνουμε να κρυώσει καλά το γαλακτομπούρεκο και μετά το σιροπιάζουμε, με ζεστό το σιρόπι.

Τα μυστικά επιτυχίας για τέλειο γαλακτομπούρεκο και σωστό σιρόπιασμα

Οι λεπτομέρειες στο ψήσιμο κάνουν τη διαφορά.

Αρχικά, **τα γλυκά ταψιού πρέπει να ψήνονται σε μέτριες θερμοκρασίες**, για να προλαβαίνουν τα φύλλα να ψήνονται μέχρι μέσα. Με τον τρόπο αυτό, απορροφούν σωστά το σιρόπι τους.

Αν ψήσετε σε αέρα, χαμηλώστε κατά 20 βαθμούς το φούρνο, ψήστε στη μεσαία σχάρα και ελαττώστε το χρόνο ψησίματος. Στο τελευταίο τέταρτο ψήστε σε αέρα και κάτω αντίσταση, τοποθετώντας το ταψί στην κάτω σχάρα του φούρνου.

Ο χρόνος ψησίματος του γλυκού ποικίλει ανάλογα με το φούρνο. Στο τέλος, το γλυκό πρέπει να έχει ροδίσει ομοιόμορφα πάνω και κάτω, γιατί μόνο τότε θα έχουν ψηθεί σωστά τα φύλλα μέσα και μόνο τότε θα απορροφήσουν σωστά το σιρόπι τους.

Το κριτσανιστό αποτέλεσμα στο γαλακτομπούρεκο, το παίρνουμε μόνο με το καλό ψήσιμο και ρόδισμα των φύλλων του.

Ακόμα, ραντίζοντας με λίγο νερό την επιφάνεια των φύλλων στο γαλακτομπούρεκο, κατά τη διάρκεια του ψησίματος **τα φύλλα κρατάνε το σχήμα τους και δεν ανασηκώνονται.**

Επιπλέον, γίνονται πιο τραγανά.

Δώστε προσοχή και στο σιρόπιασμα

Θυμηθείτε, ότι σε αντίθεση με το μπακλαβά, το γαλακτομπούρεκο θέλει **σιρόπιασμα με το ένα κρύο και το άλλο ζεστό** (ζεστό γλυκό, κρύο σιρόπι ή κρύο γλυκό, ζεστό σιρόπι). Ξεκινήστε, λοιπόν, φτιάχνοντας το σιρόπι κι αφήστε το, όση ώρα ψήνετε το γλυκό, για να χλιάνει.

Αποφεύγω τη γλυκόζη στο σιρόπι. Για να το προφυλάξω από τη δημιουργία κρυστάλλων, χρησιμοποιώ λίγες σταγόνες χυμό λεμονιού.

Ρίχνω το σιρόπι λίγο λίγο με ένα κουτάλι και σταδιακά, όχι όλο μαζί πάνω στο φύλλο.

Επίσης να ξέρετε ότι:

-Η κρέμα δεν πρέπει να βράζει για πολύ ώρα, γιατί θα ψηθεί και για περίπου μια ώρα στο ταψί. Με τις οδηγίες που σας δίνω, θα βγει αφράτη και τρεμουλιαστή.

-Πρέπει να αφήσετε την κρέμα να κρυώσει πριν τη βάλετε στα φύλλα. Οι καυτές γεμίσεις, δημιουργούν ατμούς και υγρασία στο γαλακτομπούρεκο. Ειδικά, αν δεν πρόκειται να το ψήσετε την ίδια στιγμή.

-Πρέπει να λιώσετε το βούτυρο και να το αφήσετε να κρυώσει λίγο, και να φτάσει στο στάδιο που αρχίζει να πήζει. Έτσι θα κάθεται πιο σωστά επάνω στα φύλλα όταν τα βουτυρώνετε.

-Κάνουμε καλό βουτύρωμα των φύλλων με πινέλο.

-Αφήνουμε το σιροπιασμένο γαλακτομπούρεκο να κρυώσει καλά και μετά το κόβουμε για να σερβίρουμε. Αλλιώς, θα κατεβάσει υγρά και θα πανιάσει η κάτω στρώση των φύλλων

-Καλό είναι να αποφύγετε να βάλετε το γαλακτομπούρεκο στο ψυγείο, γιατί θα νοτίσουν τα φύλλα και θα σφίξει η κρέμα.

Καλή Επιτυχία

Βαγγέλης Αλβέρτης Γ'1

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι γνωστό σε όλους πως η Αποκριά σήμερα είναι οι τρεις εβδομάδες πριν από τη Μεγάλη Σαρακοστή που ταυτίζονται με την περίοδο του Τριωδίου. Η λέξη, ωστόσο, Καρναβάλι δεν έχει αποδεκτή ετυμολογία αλλά η επικρατέστερη από τους περισσότερους λαογράφους μας παραπέμπει στην αγγλική λέξη «*carnival*» που προέρχεται από το λατινικό «*carnem levare*» ή «*carnis levamen*», που σημαίνει «διακοπή της βρώσης κρέατος». Στα ελληνικά χρησιμοποιείται η λέξη «Αποκριά» και σημαίνει ακριβώς το ίδιο.

Η παγκοσμίως γνωστή γιορτή του Καρναβαλιού έχει τις ρίζες της που αλλού, στην αρχαία Ελλάδα και συγκεκριμένα στις παγανιστικές τελετουργίες των αρχαίων Ελλήνων προς τιμήν του Διονύσου, Θεού του κρασιού και των εορτασμών. Οι σύγχρονοι μελετητές στην αρχή θεωρούσαν ότι το έθιμο έρχεται κατευθείαν από την διονυσιακή λατρεία, σήμερα ωστόσο οι περισσότεροι κλείνουν στο ότι η τελετουργία αυτή είναι αρχαιότερη και από τον Διόνυσο. Θεωρείται πράξη της θρησκείας των πρωτόγονων γεωργών. Το καρναβάλι (με την έννοια της μεταμφίεσης) υπάρχει από τα προϊστορικά χρόνια και συναντάται σε όλες σχεδόν τις ηπείρους. Κρατά από την εποχή του τοτεμισμού, τότε που οι άνθρωποι λάτρευαν τα ζώα και τα θεωρούσαν προστάτες τους. Αργότερα, τα ζώα έδωσαν τη θέση τους σε ανθρωπόμορφους θεούς, οι οποίοι όμως είτε συνέχισαν να έχουν κάποιο κτηνώδες χαρακτηριστικό (πόδια, κεφάλι, κέρατα, φτερά) είτε εμφανίζονταν στους ανθρώπους με τη μορφή του ζώου που τους αντιστοιχούσε. Όπως και να 'χει, τα ζώα συνέχισαν να έχουν λατρευτικό χαρακτήρα και να αποτελούν σύμβολα πόλεων, λαών και πολιτισμών. Σε σχετικές τελετές οι άνθρωποι μεταμφιέζονταν σε ζώα, φορώντας το δέρμα τους και μιμούμενοι τα χαρακτηριστικά τους, επιδιώκοντας έτσι την ταύτιση.

Η πιο γνωστή Διονυσιακή εορτή ήταν τα Ανθεστήρια που πραγματοποιούνταν για τρεις ημέρες στην Αθήνα κατά τον μήνα Ανθεστηριώνα δηλαδή τέλη Φεβρουαρίου με αρχές Μαρτίου. Σε όλες αυτές τις γιορτές το κοινό στοιχείο που παραμένει μέχρι και σήμερα είναι ένα, η σατυρική μεταμφίεση. Στην αρχαία Ελλάδα αυτή η σάτιρα εκφράζονταν με πήλινες μάσκες-προσωπεία ή με δέρματα ζώων ενώ μερικοί σάτυροι έβαφαν το πρόσωπό τους με τρυγία-το κατακάθι του κρασιού-και στεφανώνονταν με κλαδιά κισσού-το ιερό φυτό του Διονύσου- προσπαθώντας να τον τμήσουν την στιγμή που εμφανιζόταν με το τροχοφόρο καράβι του. Ακολουθούσαν αγώνες οινοποιίας και μερικά έθιμα όπως ο γάμος του Θεού Διονύσου με την βασίλισσα-γυναίκα του εκάστοτε βασιλέα της Αθήνας-ενώ τα απογεύματα λάμβαναν χώρα τα γνωστά πειράγματα σε περαστικούς και διαβάτες τα λεγόμενα “αι εκ των αμαζών λοιδορία”.

Οι γιορτές αυτές έδωσαν τη σκυτάλη στα Βακκανάλια της Ρώμης, τα οποία συνδέθηκαν με τα Λουπερκάλια που γιορτάζονταν τον Φεβρουάριο και είχαν παρόμοια έθιμα ποιμενικής προέλευσης. Έπειτα ταξίδεψαν στη Δύση, όπου ενώθηκαν με άλλες τοπικές γιορτές που είχαν κοινό λατρευτικό χαρακτήρα. Για άλλη μια φορά, σύμφωνα με τον κ. Χατζηκυριάκο, ο Διόνυσος, το πνεύμα του κεφιού και της χαράς, κατέκτησε τον κόσμο, όπως έκανε παλιότερα εκστρατεύοντας

στα βάθη της Ασίας, έχοντας το κρασί για όπλο και τους γλεντοκόπους για στρατό.

Αυτή η παράδοση τελικά εξαπλώθηκε και σε άλλα μέρη του κόσμου μέσω της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, όμως οι παγανιστικές πρακτικές ήταν τόσο βαθιά ριζωμένες που δεν καταργήθηκαν τελείως. Όταν εμφανίστηκε ο Χριστιανισμός, αν και οι άνθρωποι σταμάτησαν να λατρεύουν τους θεούς του Ολύμπου, οι συνήθειες των Ελλήνων να μεταμφιέζονται και να γιορτάζουν στους δρόμους παρέμειναν.

Όλα τα έθιμα έχουν καταφέρει να διασωθούν με μικρές παραλλαγές σε κάθε γειτονιά της Ελλάδας μας, το αντίστοιχο τροχοφόρο καράβι είναι τα άρματα που δεν λείπουν από καμία παρέλαση ενώ τις δύο Κυριακές της Αποκριάς ο χορός στους δρόμους και το πείραγμα των περαστικών είναι ακόμα ζωντανό από την νεολαία. Οι πιο διάσημες σατυρικές αναπαραστάσεις είναι:

- **Οι “κουδονάτοι” στην Νάξο**
- **Η δίκη του Καδή – Λιτόκωρο**
- **Ο ιερός και ο βλάχικος γάμος σχεδόν σε όλη την Ελλάδα**
- **Ο γέρος και η κορέλα στην Σκύρο**
- **Το έθιμο του καλόγερου στο Νομό Σερρών**

Όσο δεν θα πρέπει να ξεχνάμε μία σημαντική σελίδα στην ιστορία της χώρας μας που άφησε κι αυτή στο πέρασμα του χρόνου το στίγμα της στην γιορτή της Αποκριάς και δεν είναι άλλη από την εποχή της Τουρκοκρατίας. Πολλά έθιμα σε Βόρεια και όχι μόνο Ελλάδα είναι επηρεασμένα και απεικονίζουν σκηνές από τα χρόνια της σκλαβιάς.

Τέλος δεν θα μπορούσε να μην αναφερθεί λόγω ημέρας και η σημασία της λέξης Τσικνοπέμπτη. Η Τσικνοπέμπτη είναι μια ετήσια τελετή, της οποίας η αρχή χάνεται μέσα στους αιώνες. Είναι η μέρα που απέχει από την Καθαρά Δευτέρα ακριβώς 11 μέρες. Σήμερα λοιπόν, «τσικνίζεται» και τρώγεται άφθονο κρέας. Είναι μια μέρα χαράς αλλά και προετοιμασίας για τους Ελληνορθόδοξους Χριστιανούς, καθώς η 40-ήμερη περίοδος της Σαρακοστής πριν το Πάσχα πλησιάζει. Σε κάποια μέρη στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στην επαρχία της Πελοποννήσου, την εβδομάδα της Τσικνοπέμπτης, οι άνθρωποι σφάζουν τα γουρούνια τους και ετοιμάζουν νόστιμους μεζέδες που πρέπει οπωσδήποτε να δοκιμάσετε μία φορά στη ζωή σας!

Όλα αυτά τα έθιμα και το ξεφάντωμα των Απόκρεων λήγει την Καθαρά Δευτέρα, ημέρα που σηματοδοτεί –όπως μαρτυρά και το όνομά της- το πέρασμα σε μια άλλη περίοδο, την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, περίοδο αυστηρής νηστείας και προσευχής νηστείας.

Καλή Σαρακοστή σε όλους!

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΗΜΑ:

Περί Αριστείας

Πριν πολλά
πολλά χρόνια, σ'
αυτόν τον έρμο
τόπο με
πραξικοπήματα,
δικτατορίες,

κατοχές, εμφύλιους πολέμους, προσφυγιά,
μετανάστευση, φτώχεια και των γονέων,
μαθαίναμε γράμματα και η Αριστεία ήταν η
επιδίωξή μας. Δεκάδες χιλιόμετρα διατρέχαμε
από τα χωριά, τις κωμοπόλεις που δεν είχαν
γυμνάσιο να φτάσουμε ξυπόλητοι με χιόνια,
βροχές, λιοπύρι εκεί όπου υπήρχε η πηγή των
γνώσεων, να ρουφήξουμε συνεχώς ακόρταγοι
τα νάματα, όπως λέγανε οι δάσκαλοι, της
παιδείας.

Ο Κωνσταντίνος Τσάτσος περπατούσε ώρες
ξυπόλητος από τα χωριά της Ακαρνανίας για
να φτάσει στο Καρπενήσι. Ο Ιωάννης
Θεοδωρακόπουλος, ξυπόλητος από το χωριό
Μαγούλα της Λακωνίας για να ξεδιψάσει στη
Σπάρτη. Έτσι, για να αναφέρω δύο
πανεπιστημιακούς Δασκάλους που στον αιώνα
τους τίμησαν τα Γράμματα και τις Επιστήμες,
σπούδασαν στα μεγάλα εκπαιδευτικά κέντρα
της Ευρώπης, δημιούργησαν όταν γύρισαν
ζύμωση, ίδρυσαν περιοδικά, ακόμη σήμερα
πολύτιμα, μας προίκισαν με φιλοσοφική,
κοινωνιολογική, ψυχολογική γνώση
συντελώντας εκτός των άλλων στο να
αρθρώσουμε μεθόδους και ορολογία απρόσιτη
έως τότε.

Ο μέγας Συκουτρής ξεκίνησε ως δάσκαλος και
στην αγγλοκρατούμενη Κύπρο. Ο
Παπανούτσος, δάσκαλος στην επαρχία. Ο
Σβορώνος, καθηγητής σε ιδιωτικό σχολείο. Η
Αρβελέρ, Παγκρατιώτισσα, επονίτισσα με
σταυρωτά φισεκλίκια, έδωσε τη μάχη της στην
Κατοχή. Ο Ανδρόνικος δίδαξε σε ιδιωτικό
σχολείο ως ωρομίσθιος. Ο Καστοριάδης, ο

Αξελός, ο Παπαϊωάννου διέπρεψαν στη Γαλλία
αφού διέφυγαν στον Εμφύλιο το εκτελεστικό
απόσπασμα χάρη στον φιελληνισμό του
Μερλιέ.

Δεν θα εξαντλήσω τον κατάλογο. Ενδεικτικά
γράφω. Ολοι αυτοί και χιλιάδες άλλοι της
γενιάς πριν από μας και της δικής μας
επεδίωξαν την Αριστεία γιατί δεν είχαν άλλη
διέξοδο. Μετά την Κατοχή και στη διάρκεια
του Εμφυλίου η χώρα ήταν ένα απέραντο
ορφανοτροφείο, νεκροταφείο, φυλακές,
εξορίες, διώξεις, εσωτερική και εξωτερική
μετανάστευση, παραγκουπόλεις και
απελπισμένοι νέοι που δήλωναν εθελούσια
στρατιωτική υπηρεσία για να βρουν τροφή και
αντιμισθία στο εκστρατευτικό σώμα της
Ελλάδας στην Κορέα!

Συντηρητικοί, βασιλόφρονες συμπολίτες (έχω
ντοκουμένα) έκρυσαν στα υπόγεια των
σπιτιών τους κυνηγημένους αριστερούς και
δημοσίους υπαλλήλους, έβαζαν το κεφάλι
τους στον ντορβά και έστελναν τρόφιμα και
ρουχισμό σε δέματα που έφταναν σε
εξόριστους συγγενείς τους!

Μέσα σ' αυτό το αιματωμένο τοπίο, ιδίως όσοι
μεγαλώσαμε στην ελληνική επαρχία μάθαμε
πολλά και καλά γράμματα. Από δασκάλους
στην πλειονότητα αφοσιωμένους και φτωχούς.
Σπούδασαμε και φτάσαμε στα πανεπιστήμια
χωρίς φροντιστήριο, χωρίς βοηθητικά βιβλία,
χωρίς τηλεόραση, Διαδίκτυο, βιβλιοπωλεία,
χωρίς τηλεμάρκετινγκ, χωρίς την ευχέρεια των
ταξιδιών.

Το 80% των επαρχιωτόπουλων, αν δεν έφτανε
στα δύο τότε Πανεπιστήμια (Αθηνών,
Θεσσαλονίκης), στην Πάντειο, στην Ανωτάτη
Εμπορική, στο Πολυτεχνείο και στις
Στρατιωτικές Σχολές (20% των αποφοίτων του
Γυμνασίου – Λύκειο δεν υπήρχε), έβλεπε άλλο
χωριό, κωμόπολη ή πόλη εκτός από τη

γενέθλια όταν πήγαινε στον στρατό. Ός το 1954, ούτε οι μετέπειτα σχολικές εκδρομές γίνονταν λόγω του Εμφυλίου και της τρομοκρατίας στην ύπαιθρο. Έως το 1953 γίνονταν αθρόες εκτελέσεις και κυριαρχούσαν στην επαρχία οι ορδές των φανατικών της Δεξιάς. Να εξηγούμαστε, όλοι είχαν θύματα και όλοι ήταν δυνητικά θύτες. Αυτό σημαίνει Εμφύλιος, ξορκίστε τον!

Άλλη ελπίδα δεν υπήρχε από την προκοπή στα γράμματα. Αυτό το σύνδρομο μας το κληροδότησαν ο Κοραΐς, ο Κολοκοτρώνης, ο Μακρυγιάννης, ο Πατροκοσμάς και οι ευχές των ξενιτεμένων παππούδων μας με τα δελτάρια που έρχονταν από το Μπρούκλιν, την Αργεντινή και τη... Βολιβία.

Μέσα στις παράγκες των προσφύγων που εγώ τις πρόλαβα το 1955 που ήρθα στην Αθήνα φοιτητής, στην Καισαριανή, στο Πολύγωνο, στο Δουργούτι, στο φως του κεριού, πίσω από τις λινάτσες που έκρυβαν την είσοδο και τον ήχο της βροχής πάνω στο πισσόχαρτο της στέγης, χιλιάδες παιδιά έμαθαν γράμματα, έγραψαν τα πρώτα τους ποιήματα, σχεδίασαν τις πρώτες μηχανές και δημιούργησαν τη γενιά του '60, την τρίτη αναγέννηση του πολιτισμού μας μετά τη γενιά του Παλαμά, του Βάρναλη, του Σικελιανού, του Συκουτρή, του Παρθένη, του Καλομοίρη και μετά τη γενιά του Σεφέρη, του Τερζάκη, του Κόντογλου, του Παλλάντιου, του Ροντήρη, του Κουν, του Μινωτή, της Παξινού, του Τσαρούχη. Το '60 ο Χατζιδάκις, ο Θεοδωράκης, ο Μαρκόπουλος, ο Ξαρχάκος, ο Λεοντής μάς τραγούδησαν ποιητές, ο Ταχτσής, ο Πλασκοβίτης, ο Τσίρκας, ο Καρούζος, ο Ανδρόνικος, ο Αγγελόπουλος, ο Βούλγαρης μας έδωσαν νέα ανάσα που τη φίμωσαν οι γελοίοι συνταγματάρχες.

Όλες αυτές οι αναγεννήσεις έγιναν από νέους κυρίως της επαρχίας που χωρίς μέσα, χωρίς εργαλεία, εφηύραν μόνοι τους μεθόδους και κλειδιά και κώδικες.

Το 1967, η κούνια με ξαπόστειλε δυσμενώς με μετάθεση στο Κρανίδι Ερμιονίδος μαζί με τη γυναίκα μου, το γένος Φλωράκη.

Επιβιώσαμε και ευτυχήσαμε να δημιουργήσουμε ένα φυτώριο νέων διψασμένων για γράμματα και γνώση. Ας μην παρεξηγηθώ που δεν εξαντλώ τον πλούσιο κατάλογο μαθητών μας που πρόκοψαν. Σκεφτείτε μόνο πως η πλειονότητα των μαθητών που έρχονταν από τα χωριά της περιοχής στην Α' Γυμνασίου μιλούσε αρβανίτικα. Η δίψα τους βρήκε τότε αρτεσιανό ύδωρ. Έτσι, ενδεικτικά τιμώντας εκείνη τη γενιά της σκληρής δικτατορίας (σκεφτείτε πως τη μέρα του πραξικοπήματος του Γλίξμπουργκ εμείς είχαμε να παραδώσουμε ελέγχους στους γονείς και κανείς έως το βράδυ δεν είχε πάρει χαμπάρι για τα γεγονότα!), θα αναφέρω πως μαθητές μου ήταν ο Δημήτρης Χατζησωκράτης, που βρέθηκε στη Συντιονιστική της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και σήμερα είναι εξέχουσα πολιτική και έντιμη προσωπικότητα της νηφάλιας Αριστεράς, ο Δ. Δημαράκης, γενικός επιθεωρητής και στέλεχος της Αυτοδιοίκησης, ο Ν. Γκιώνης, σήμερα εκδότης που μας προικίζει με σημαντική θεωρητική ξένη βιβλιογραφία (εκδόσεις Πόλις), ο Τάκης Σπεισιώτης, κινηματογραφιστής βραβευμένος στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, σκηνοθέτης θεάτρου και πεζογράφος, ο Βασίλης Γκάτσος, κορυφαίο στέλεχος της βιομηχανίας. Πήρα αντιπροσωπευτικό ευρύ φάσμα επαγγελματικής προκοπής.

Όλοι αυτοί άριστευσαν στο σχολείο, το επεδίωξαν όχι από ματαιοδοξία και ναρκισσισμό αλλά από βαθύτερη ανάγκη να διακριθούν με μόνο εφόδιο τη βαθιά και τεκμηριωμένη γνώση.

Ο πατέρας μου, φιλόλογος ολκής (το μαρτυρούν χιλιάδες ανώνυμοι και κορυφαίοι επώνυμοι όλων των επιστημονικών κλάδων), καμάρωνε και έλεγε: «Σε όλη την καθηγητική μου καριέρα προήχθην πάντα κατ' απόλυτον εκλογήν. Ποτέ κατ' αρχαιότητα, που επιλέγονταν όταν εξαντλούνταν η σειρά των αριστούχων».

Και έτσι για την ιστορία των λέξεων. Οι λέξεις άριστος, αριστεία κ.λπ. είχαν την ίδια ρίζα με τον αριθμό, τον αρμό, την αρμονία, την αρετή και τη λατινική *ars – artis = τέχνη*.

Κ. Γεωργουσόπουλος,
Τα Νέα, 29/8/2015

BIBΛΙΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Γιάννης Καλπούζος, ΙΜΑΡΕΤ

Βρισκόμαστε στην Άρτα επί Οθωμανοκρατίας, το 1854. Δυο αγόρια, που μέλλει να γίνουν αδελφικοί φίλοι, γεννιούνται την ίδια νύχτα, ο Λιόντος και ο Νεζίπ. Το μυθιστόρημα παρακολουθεί διαδοχικά και από τη σκοπιά του καθενός τη ζωή τους σε ήρεμους χρόνους, αλλά και σε καιρούς εντάσεων και επαναστάσεων, αναπαριστώντας με μοναδικό τρόπο μια ολόκληρη εποχή.

Αλληλοδιδακτικό σχολείο, παιγνιώδεις φάρσες στον διά βίου ορκισμένο εχθρό τους Φάσγανο, οι δίδυμοι Εβραίοι Γιοσέφ και Μεναχέμ, ο έρωτας που και για τους δύο φίλους θα έχει απρόσμενη εξέλιξη, οι μορφές των δύο μανάδων της Αγνής και της Σαφιγιέ, η κοσμοπολίτισσα Αναστασία, χοροεσπερίδες, Καφέ Αμάν, πετροπόλεμος, Ραμαζάνι, χαμάμ, τούρκικος Καραγκιόζης, πορνεία, αφορισμοί, κολίγοι, τοιφλικάδες, μάγκες της εποχής, εθνικισμός και μισαλλοδοξία, πλούτος και εξαθλίωση, γλυκιά και πικρή ζωή. Όλα έχουν θέση στο ιμαρέτ του Θεού, όπως λέει ο παππούς Ισμαήλ, ο θυμόσοφος, ανθρωπιστής και προεξάρχων του χορού των ηρώων, που καταδικάζει με σκωπτικό τρόπο την ανθρώπινη ματαιοδοξία και τις μικροπρεπείς συμπεριφορές.

Στη σκιά του ρολογιού που χτυπά τις οθωμανικές ώρες, Έλληνες, Οθωμανοί και Εβραίοι καταφέρνουν, σε πείσμα των όποιων εξουσιών απεργάζονται τη δική τους και παρά τις διαφορές τους να συνυπάρχουν, να ονειρεύονται, να ελπίζουν, να ερωτεύονται και να αναπτύξουν στέρεες σχέσεις φιλίας.

Ένα βιβλίο που δίνει βάση στις σχέσεις φιλίας, που αναπτύσσονται σε κάθε εποχή, κάτω απ' όλες τις συνθήκες και μεταξύ ατόμων κάθε φυλής και θρησκείας.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

(<https://youtu.be/ir6nk2zrMG0>)

Calvin Harris, Rag'n'Bone Man – Giant

I understood loneliness
Before I knew what it was
I saw the pills on the table
For your unrequited love
I would be nothing
Without you holding me up
Now I'm strong enough for both of us
Both of us, both of us, both of us

I am a giant (ooh)
Stand up on my shoulders, tell me what
you see
'Cause I am a giant (ooh)
We'll be breaking boulders, underneath our
feet
I am, I am, I am, I am, I am, I am a giant
(oh)
I am, I am, I am, I am, I am, I am a giant
(oh)

Don't hide your emotions
You can throw down your guard
And feed from the notion
We can be who we are
You taught me something, yeah
Freedom is ours
It was you who taught me living is
Togetherness, togetherness, togetherness

I am a giant (ooh)
Stand up on my
shoulders, tell me what you see
'Cause I am a giant (ooh)
We'll be breaking boulders, underneath our
feet
I am, I am, I am, I am, I am, I am a giant
(oh)
I am, I am, I am, I am, I am, I am a giant
(oh)

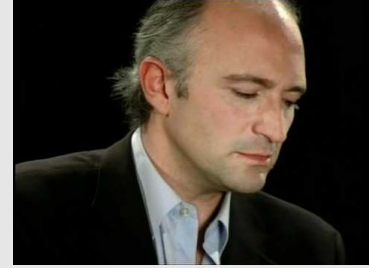
Oh, oh, oh, hey-oh, oh, oh, oh, hey-oh
I'm gonna shake, throw it away in the dirt,
under me, yeah, yeah
Oh, oh, oh, hey-oh, oh, oh, oh, hey-oh
I'm gonna shake, throw it away in the dirt,
under me, yeah, yeah
Gonna shake, throw it away in the dirt,
yeah, yeah
Gonna shake, throw it away in the dirt,
yeah, yeah
Gonna shake, throw it away in the dirt,
yeah, yeah
Gonna shake, throw it away in the dirt,
yeah, yeah
Gonna shake, throw it away in the dirt

I am, I am, I am (ooh)
I am, I am, I am, I am, I am a giant (ooh)
I am, I am, I am, I am, I am a giant (ooh)

Αδριανή Βιδάλη, Γ' 1

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Αυτό τον μήνα υπήρξε για μας ιδιαίτερη χαρά να συνομιλήσουμε με τον Χρίστο Παπαγεωργίου, έναν μουσικό με πολυσιδή δράση και ποικίλα ενδιαφέροντα, μεταφερόμενα πάντα στον μαγικό κόσμο της μουσικής.

- Γεια σας, ονομάζομαι Αδριανή Βιδάλη και πηγαίνω στο Γυμνάσιο Τήνου. Θα ήθελα να σας κάνω μερικές ερωτήσεις για την εφημερίδα του σχολείου μας.
- Πολύ ευχαριστώ.

Ερ: Ποια ήταν η πρώτη σας επαφή με τη μουσική; Έχετε κάποια συγκεκριμένη ανάμνηση;

Απ: Πρέπει να σου πω πως δεν ξέφυγα κι εγώ από τον κανόνα. Δηλαδή η πρώτη μου επαφή με τη μουσική είναι τα νανουρίσματα της μαμάς, οι ήχοι του σπιτιού, τέτοια πράγματα, και κυρίως τότε που είχε ξεκινήσει το ραδιόφωνο και η τηλεόραση και η μουσική έμπαινε από εκεί συνήθως. Και επειδή είχαμε πολύ ραδιόφωνο, πριν πάω σχολείο, εκεί όταν ήμουν δύο τριών χρονών και άκουγαν συνέχεια ραδιόφωνο κάποιες κοπέλες που μας κρατούσαν γιατί οι γονείς μου δουλεύαν και οι δύο, όλη την ημέρα, άκουγα όλα αυτά τα σήριαλς τα ραδιοφωνικά. Μου κάνεις βέβαια αυτή την ερώτηση που έχω κι εγώ πολύ καιρό να την κάνω στον εαυτό μου. Θυμάμαι ότι η πρώτη μου ανάμνηση από τη μουσική ήταν το κοντσέρτο του Αράνκουεθ, η κορυφή στο δεύτερο μέρος, που πέφτει η ορχήστρα. Τότε έκανε θραύση ένα σήριαλ της κρατικής ραδιοφωνίας, δεν υπήρχαν άλλα ραδιόφωνα, ήταν μια ερωτική ιστορία που είχε πολύ πόνο. Το είχα συνδυάσει λοιπόν κάθε φορά, γιατί παρότι δεν πήγαινα σχολείο, παρόλα αυτά καταλάβαινα, κι αυτό με βομβάρδιζε κάθε μέρα. Έτσι η πρώτη επαφή, πραγματικά σαν εντύπωση που είχα δεχτεί ήταν αυτή. Κι ίσως να παίζει ρόλο, διότι μ' αρέσει πλέον πάρα πολύ η τονική μουσική, η μελωδική, με τις βαθιές αρμονίες, ίσως να οφείλεται σε αυτό. Βέβαια εκ των υστέρων η πρώτη καθοριστική ανάμνηση ήταν αυτή που ένιωσα

όταν έβαλα τα χέρια μου στο πιάνο, χωρίς να ξέρω πιάνο, κι είπα “εντάξει!”. Αυτό ήταν το πιο σημαντικό πράγμα που μου είχε τύχει.

Ερ: Υπήρχε κάτι ή κάποιος που σας επηρέασε στο να ασχοληθείτε επαγγελματικά με τη μουσική;

Απ: Λοιπόν όχι, αυτό το αποφάσισα μόνος μου. Κι από την άλλη πρέπει να σου πω το εξής, ότι δεν ξέρω τι σημαίνει επάγγελμα, δηλαδή το επάγγελμα με τη μουσική έχουν μια περίεργη σχέση, διότι η μουσική πρέπει να γίνεται επειδή σου αρέσει αν θελήσεις να έχεις επιτυχία, όπως και κάθε είδους επικοινωνία. Το επάγγελμα προϋποθέτει τη συναίσθηση ενός χρέους, απέναντι σε μια σύμβαση που έχεις κάνει με τους άλλους. Υπάρχει άρα μια διαφορά. Εγώ λοιπόν για πολλά χρόνια έκανα αυτό που μου άρεσε. Αυτό δε σημαίνει ότι ήμουν ένας καλός επαγγελματίας ή ότι έβλεπα τον εαυτό μου ως τέτοιο. Αν ήμουν σε καλή διάθεση τα πράγματα πηγαίνουν καλά και το αντίστροφο. Και είναι αυτή η ειδοποιός διαφορά. Ο επαγγελματίας δεν κάνει κάτι που του αρέσει εκείνη τη στιγμή. Έχει σημασία αυτό να το ξέρεις. Σημαίνει ότι κάνει ό,τι έχει συμφωνήσει με κάποιον άλλον. Θα παίξεις αυτό το κοντσέρτο σ' αρέσει δε σ' αρέσει την τάδε μέρα, θες δε θες. Η μουσική όμως συνήθως μας τραβάει από τη μικρή ηλικία λόγω του ότι είναι συναρπαστική. Έτσι λοιπόν η διαδικασία να γίνεις επαγγελματίας είναι κάτι το οποίο πρέπει να το συνειδητοποιήσεις μέσα στο πέρασμα του χρόνου, δεν είναι κάτι που το αποφασίζεις στην αρχή. Κι εμένα πρέπει να σου πω, γιατί προκύπτει από αυτό που με ρωτάς, ότι μου πήρε πάρα πολλά χρόνια για να συνειδητοποιήσω τι είναι επαγγελματίας κι ακόμα αντιδρώ προς αυτό γιατί δεν είναι πάντα η πιο καλή οδός για να πετύχεις πάντα αυτό που θες. Για να πετύχεις την ομορφιά στη ζωή. Δε νομίζω δηλαδή -το

είπε κι ο Κουρεντζής τις προάλλες και συμπίπτουμε σε αυτό- ότι ο Mozart ή ο Beethoven ήταν “επαγγελματίες” σε αυτό που έκαναν και στο λέω γιατί δεν ήταν πάντα εντάξει στις προθεσμίες τους -πέθαιναν και φθάρηκαν για να είναι εντάξει. Όπως και επαγγελματίας μητέρα δεν υπάρχει.

Ερ: Ποια ήταν τα παιδικά σας ακούσματα και ποια είναι τώρα;

Απ: Λοιπόν, ήταν pop, rock κι όλες οι χιτιές της εποχής, αυτά που άκουγαν δηλαδή όλοι οι φίλοι μου, αλλά εγώ τα άκουγα με κλασικό αυτί. Δηλαδή εγώ πήγαινα στο πιάνο να παίζω, για να δω τι μουσική γράφουν κι αυτό με ενδιέφερε, στο μεγαλύτερο βαθμό. Και φυσικά οι κλασικοί συνθέτες και νομίζω αυτό δεν έχει αλλάξει, αλλά τώρα είμαι πιο επιλεκτικός. Όταν λέω κλασικός, εννοώ αυτό που θα μείνει. Οι κλασικοί εκείνης της εποχής ήταν οι κλασικοί συνθέτες ως επί το πλείστον. Αλλά γενικά τα άκουγα όλα. Όλα. Κι από περιέργεια, δηλαδή.

Ερ: Υπάρχουν διέξοδοι για τους σημερινούς νέους να ασχοληθούν επαγγελματικά με τη μουσική; Τι θα τους συμβουλευάτε; Ποιος ο ρόλος του Υπουργείου Πολιτισμού;

Απ: Ο καλλιτέχνης πρέπει πρώτα να εστιάσει στο κοινό του, δηλαδή να επιλέξει σε ποιο κοινό θέλει να μιλήσει, από τη στιγμή που θα ασχοληθεί επαγγελματικά με τη μουσική. Πρέπει να εστιάσει στο τι θέλει αυτός να πει. Είναι ένας συνδυασμός μεταξύ του καλλιτέχνη και του κοινού. Υπάρχει συγκεκριμένο κοινό στην Ελλάδα. Όπως το εντελβάνι δε βγαίνει στη Σακάρα και ο κάκτος δε βγαίνει στην Αλάσκα, και τα δύο έχουν το χώρο τους. Και τα δύο μπορούν να ανθίσουν και να πολλαπλασιαστούν στο κατάλληλο εύφορο έδαφος. Άρα φυσικά υπάρχουν διέξοδοι, αν υπάρχει το κατάλληλο σχέδιο και πρόγραμμα.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ένα θέμα: Δεν είναι απλός θεσμός, είναι τα πρόσωπα. Δηλαδή λέμε πολύ συχνά. Χαιρετάμε στον στρατό τον στρατηγό, γιατί είναι το τυπικό. Ναι, στους τύπους αυτό ισχύει. Όταν αρχίσει ο πόλεμος και η ουσία, αυτό που μετράει είναι τι ποιότητας άνθρωπος είναι ο στρατηγός, όπως και τι ποιότητας άνθρωπος είναι ο υπουργός. Άρα λοιπόν αλλάζει και ο ρόλος του Υπουργείου ανάλογα με το ποιος είναι ο Υπουργός. Όμως όλοι ξέρουμε τι είναι αυτό που περιμένουμε από το Υπουργείο Πολιτισμού ιδεωδώς, αυτό είναι δεδομένο.

Όλοι ξέρουμε ποιος θα ήταν ο καλύτερος Υπουργός Πολιτισμού, όπως όλοι ξέρουμε ποιος θα ήταν ο καλύτερος στρατηγός και γενικότερα ο καλύτερος στο οτιδήποτε, βαθιά μέσα μας, όπως ξέρουμε χωρίς να μας εξηγήσει κανείς, τι είναι ομορφιά, τι είναι δικαιοσύνη, τι είναι τιμιότητα, λέμε ότι υπάρχουν βιβλία, υπάρχουν πανεπιστήμια. Αλλά όλα αυτά είναι περιττά, διότι κοιταζόμαστε στα μάτια και ξέρουμε πολύ καλά ποιος είναι ο καθένας και πόσο τίμιος και πόσος σπουδαίος και πόσο δίκαιος είναι.

Ερ: Εσείς ποιον θεωρείτε ικανότερο Υπουργό Πολιτισμού;

Απ: Δεν ξέρω για την παρούσα κατάσταση γιατί δεν έχει δοθεί χρόνος για να την κρίνουμε, αλλά πάντα, όπως γίνεται και με τους συνθέτες, το πόσο σπουδαίος είναι κάποιος το αποφασίζει ο χρόνος και πρέπει να περάσει μέσα από το τεστ του χρόνου. Σε αυτή την περίπτωση, ο πιο ενδιαφέρων για μένα Υπουργός Πολιτισμού ήταν ο Μικρούτσικος, ο Θάνος, καλή του η ώρα, εκεί που είναι, αν και δεν είμαι καμίας πολιτικής παράταξης με την οποία συμφωνούσε ή διαφωνούσε ο Μικρούτσικος, γιατί οι μουσικοί είμαστε πραγματικά πολύ ειδικά άτομα. Αλλά αυτό που άφησε πίσω του είχε έναν λόγο και για τους μουσικούς και για το κοινό. Το είχε προχωρήσει το πράγμα δηλαδή. Αυτό.

Ερ: Ποια εποχή της μουσικής σας γοητεύει; Αγαπημένος σας συνθέτης;

Απ: Θα σου πω κάτι, είναι αγαπημένα μου έργα, όχι αγαπημένος συνθέτης, γιατί όλοι οι άνθρωποι έχουμε καλές και κακές στιγμές. Κι αυτό ισχύει για όλους. Αν ρωτήσεις δε τους συνθέτες, θα πετάξουν τα περισσότερα έργα τους απ' έξω, θα κρατήσουν δυο-τρία. Και ποια εποχή με γοητεύει, θα σου πω: Με γοητεύει η σημερινή εποχή, γιατί έχει τα πάντα. Όχι επειδή με γοητεύει για την παραγωγή των συνθετών, κι αυτό βέβαια, έχει πολύ καλούς συνθέτες και μ' αρέσει πάρα πολύ αυτό που κάνουν και στον κινηματογράφο και παντού, γιατί παίρνουν τα καλύτερα από τους προηγούμενους και προχωρούν, αλλά γιατί είμαστε στο τώρα κι αυτή είναι η πραγματικότητα. Αυτό είναι που με γοητεύει και προσπαθώ να είμαι παρών. Τώρα, αγαπημένος συνθέτης, άκου, αν ρωτήσεις το 99% των μουσικών, τέλος πάντων τη μεγάλη πλειονότητα, θα σου πουν, αυτό που θα σου πω κι εγώ, ότι ξεκινήσαν αυτή τη

διαδρομή λόγω του Beethoven. Τώρα κι ο Vivaldi και ο Mozart, κι όλοι αυτοί μας συνόδευσαν στα πρώτα μας βήματα και είπαμε τι σπουδαιότεροι είναι, αλλά εκεί που πραγματικά άρχισε να μετράει, τουλάχιστον για μένα η μουσική, που πήρε ένα νόημα πέρα από την καθημερινή διασκέδαση ή την απλή ομορφιά, ένα βαθύτερο, ένα θεϊκό νόημα, όχι αυτό που βρίσκουμε στον Bach, αυτό που βρίσκουμε μέσα στον άνθρωπο που μάχεται, είναι όταν άκουσα τη μουσική του Beethoven και χωρίς δεύτερη κουβέντα δηλαδή. Αυτό ισχύει κι ακόμα ισχύει. Είναι περίεργο, γιατί αυτός ήταν κουφός στην πραγματικότητα. Κι είναι τρομερό η ανθρωπότητα να στηρίζει τη μουσική της συνείδηση σε συντριπτικό ποσοστό σε έναν τύπο που ήταν κουφός και τα αριστουργήματά του όταν κουφάθηκε.

Ερ: Έχετε παντρέψει τις νότες με τα χρώματα. Θέλετε να μας πείτε δυο λόγια πάνω σε αυτό;

Απ: Το θεώρημα του Θαλή το κάνετε στο σχολείο; Λέει ότι οτιδήποτε περάσει παράλληλα σύμπαντα, λειτουργεί με τους ίδιους κανόνες, δηλαδή ότι ο κόσμος είναι ένας, ένας είναι ο βασικός κανόνας, κι όλα υπόκεινται στις ίδιες αναλογίες θέλοντας και μη. Το θεώρημα του Θαλή έχει παράλληλες γραμμές τις οποίες διαπερνούν ακτίνες προς όλες τις κατευθύνσεις. Οι παράλληλες αυτές γραμμές είναι αυτές που έχουμε μέσα στο μυαλό μας και κόβουμε σε ανάλογες φέτες και ενότητες οτιδήποτε διαπερνά τον ανθρώπινο εγκέφαλο κι οτιδήποτε εκφράζει την ανθρώπινη φύση. Με λίγα λόγια, ό,τι κι αν κάνουμε, όπως λέει η Παλαιά Διαθήκη, είναι κατ' εικόνα και κατ' ομοίωση ημών, δηλαδή έχει τους ίδιους κανόνες και μοιάζει ακριβώς, οπότε είναι πολύ εύκολο να βρεις αναλογίες. Δοκίμασέ το στο οτιδήποτε και θα δεις ότι ο Θαλής έχει απόλυτο δίκιο. Αυτό έχοντας σαν όπλο, εφόδιο δηλαδή, προσπαθώ να εξηγήσω τις τέχνες στον κόσμο. Κι ακόμα το προσπαθώ βέβαια, ψάχνοντας να βρω τις αναλογίες που υπάρχουν. Και υπάρχουν.

Ερ: Από τους Έλληνες συνθέτες ποιον θα ξεχωρίζατε; Με ποιον έχετε δεθεί περισσότερο;

Απ: Κοίταξε, πρακτικά, λόγω της εκπομπής μου, με τον Γιάννη τον Χρήστου. Αλλά και με τον Μίκη τον Θεοδωράκη, διότι με τον Μίκη γνωριζόμαστε. Η μουσική του είναι ηρωική, είναι η μουσική ενός ανθρώπου, ο οποίος σκέφτεται μπετοβενικά, ενός ανθρώπου

ενάντια σε όλες τις αντιξοότητες, κι έτσι σου δίνει πάντα θάρρος. Κι η μουσική είναι παρηγοριά, θάρρος και κουράγιο και δύναμη για να συνεχίσεις. Λοιπόν ο Μίκης έχει αυτή τη μεγάλη δύναμη της παρηγοριάς. Αυτό είναι στοιχείο κάθε σπουδαίας μουσικής και δεν είναι μόνο ο Μίκης που το κάνει. Το ίδιο υπάρχει και στον Χρήστου, ο οποίος είναι ένας βαθύτατος αγωνιστής, μέσα στο πλαίσιο που έχει φτιάξει. Αλλά πρέπει να σου πω, πως υπάρχει ο Αντωνίου, ο Καλομοίρης, ο Κωνσταντινίδης, ο οποίος είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα, κανείς δε γράφει μελωδίες και αρμονίες σαν αυτόν. Ο Χατζιδάκις. Ο Κώστας ο Κλάβας, μια φοβερή προσωπικότητα της μουσικής, ο οποίος ήταν και φίλος μου και με τον οποίο έχω δεθεί, γιατί υπήρξε δάσκαλός μου σε μια κρίσιμη καμπή της ζωής μου, που δεν ήξερα τι να αποφασίσω. Όπως επίσης ο Νέστωρ ο Τέλιος, ένας καταπληκτικός συνθέτης. Με όλους αυτούς έχω δεθεί, πρέπει να σου πω.

Ερ: Ένα κομμάτι που σας ταξιδεύει; Ένα κομμάτι μουσικής που σας συντροφεύει;

Απ: Είναι αυτό που γράφω εκείνη την ώρα, ξυπνάω το πρωί και σκέφτομαι αυτό που γράφω. Κι αυτό με συντροφεύει και με ταξιδεύει, διότι θέλω να συντροφεύει και να ταξιδεύει κι αυτούς οι οποίοι θα το ακούσουν.

Ερ: Τι είναι η μουσική για μία ταινία; Ποιο soundtrack σας έρχεται πρώτο πρώτο στο νου;

Απ: Η μουσική για μια ταινία είναι μια παράλληλη ταινία με μουσική. Αυτό. Είναι μια παράλληλη μουσική αφήγηση της ταινίας. Γι' αυτό μπορείς και την ακούς και εκτός της ταινίας.

Το κομμάτι που μου έρχεται πρώτο είναι το Silverado του Bruce Broughton, το 1982. Δεν πήρε το Oscar, αλλά είναι ένα αριστουργηματικό, από τα ωραιότερα soundtracks που έχω ακούσει. Κι αυτό όταν ήμουν στη δική σου ηλικία, γυρνούσα από το σχολείο -μου το είχε στείλει ένας φίλος μου από την Αυστραλία, όταν άκουσα την ταινία και τον παρακάλεσα να μου το στείλει, διότι δεν υπήρχε στην Ελλάδα, κυκλοφόρησε είκοσι χρόνια αργότερα- κι έλιωσα το βινύλιο που μου έστειλε. Το έχω ακόμα. Δε διάβαζα τα μαθήματά μου και προσπαθούσα να καταλάβω τι κάνει αυτός ο απίστευτος συνθέτης με αυτό το έργο. Για δέκα χρόνια τον είχε κάνει διάσημο σε όλον τον κόσμο.

Silverado. Μην το χάσεις, είναι φοβερό καουμπόικο, φοβερό γουέστερν!

Ερ: Πέντε αγαπημένους σας δίσκους.

Απ: Θα σου πω. Είναι η ηχογράφηση του Feinberg στα πρελούδια και τις φούγκες του Bach, είναι η Έβδομη του Beethoven με τον Bruno Walter, διότι είναι η πρώτη Συμφωνία που άκουσα, κι ακόμα δεν μπορώ να ξεφύγω από τα tempi του Bruno Walter κι ακόμα τη θεωρώ την κορυφαία ερμηνεία της Εβδόμης, από την Columbia, την άκουσα πολύ μικρός και με στοιχείωσε, να το πούμε, είναι η ηχογράφηση των Goldberg του 1981, με τον Glenn Gould, που είναι ακόμα αζετέραστη, είναι όλες οι ηχογραφήσεις του Dudamel με την Simon Bolivar, βρίσκω ότι αυτό είναι ένα πράγμα που σε πετάει από την καρέκλα σου και οι ηχογραφήσεις για έγχορδα του Fergus Currie, ενός σκωτσέζου που ζει εδώ στην Ελλάδα, δεν κυκλοφορούν πλέον στο εμπόριο οι ηχογραφήσεις του και τις ακούω γιατί κάνουν καλό στην ψυχή μου.

Ερ: Έχουμε θαυμάσει το πάθος με το οποίο κάθε φορά παρουσιάζετε ένα έργο. Τι νιώθετε όταν ανεβαίνετε στη σκηνή;

Απ: Ανάλογα με το πόσο προετοιμασμένος είμαι. Νιώθω ευτυχία, πρέπει να σου πω, στην αρχή, αλλά ταυτόχρονα ευθύνη και τρόμο, δηλαδή αναλογίζομαι την ευθύνη που έχω απέναντι στον κόσμο. Είναι ένα ανάμεικτο συναίσθημα που προσπαθώ να τιθασεύσω. Ποτέ δε νιώθεις έτοιμος όταν ανεβαίνεις στη σκηνή. Αναλογίζεσαι τι άλλο καλύτερο θα μπορούσες να είχες κάνει- εγώ τουλάχιστον.

Ερ: Ποια η επικοινωνία σας με το κοινό την ώρα της παράστασης;

Απ: Κανονικά η επικοινωνία είναι αυτή που έχει ένας γιατρός που έχει να κάνει μια εγχείρηση. Πρέπει να αποστασιοποιηθεί, να κάνει αυτό που ξέρει δηλαδή κι αυτό που έχει ετοιμάσει να κάνει. Οπότε δεν πρέπει να αφήσει να τον επηρεάσουν οποιεσδήποτε συνθήκες. Γιατί αυτό είναι το επάγγελμα κι αυτό είναι το χρέος, διότι ο άνθρωπος που έχει φύγει από το σπίτι του και δίνει ώρες από τη ζωή του για να σε ακούσει, πρέπει να πάρει το καλύτερο που έχεις και το καλύτερο κατ' αρχήν πρέπει να του το δώσεις με ασφάλεια. Όμως είμαστε άνθρωποι και ευτυχώς ή δυστυχώς έχουμε κεραιές. Κι εγώ σαν άνθρωπος έχω πολύ δυνατές κεραιές. Επικοινωνώ πολύ με αυτό που γίνεται κάτω, άρα εκλαμβάνω και τη θετική και την

αρνητική ενέργεια. Σε κάθε περίπτωση προσπαθώ να εκμεταλλευτώ τη θετική ενέργεια του κόσμου, να πάρω τα νίβες από αυτούς που πραγματικά θέλουν αυτό που συμβαίνει εκείνη την ώρα και να το ενδυναμώσω. Και συνήθως αυτό συμβαίνει και είμαι πολύ χαρούμενος που πετυχαίνει.

Ερ: Θυμάστε κάτι που έχει χαρακτηί στη μνήμη σας από τις παραστάσεις που έχετε δώσει;

Απ: Συνήθως εγώ θυμάμαι τις δύσκολες στιγμές κι όχι τις εύκολες, δηλαδή όχι τις επιτυχίες. Αυτές δεν τις θυμάμαι τόσο πολύ, τις αφήνω και περνάνε. Αυτές που με έχουν διαλύσει και με έχουν χαράξει είναι οι αποτυχίες. Είναι στιγμές που έχω φοβηθεί πάρα πολύ. Μια φορά από κούραση με πήρε ο ύπνος πάνω στη σκηνή. Έπαιζα με ορχήστρα και κοιμήθηκα την ώρα που έπαιζα. Ο κόσμος κάτω ήταν φίσκα κι αυτό ήταν κάτι το τρομακτικό, γιατί ξύπνησα κάποια στιγμή που με κοίταξε ο μάεστρος και δε θυμόμουν πού ακριβώς ήμουν, τι γινόταν. Αλλά συνέχισα ευτυχώς. Είναι κάτι τέτοιες στιγμές που θυμάμαι. Αλλά δεν πρέπει να είμαι άδικος. Γιατί υπάρχουν και στιγμές που με συγκίνησαν. Ήμουν κάποτε στην Οδησό κι επειδή οι Ρώσοι πραγματικά αγαπούν τη μουσική, με το που τελείωσα το έργο μου, το ξανάπαιζα. Ήταν τόσο συγκινημένος ο κόσμος που σηκώθηκε όρθιος και ήρθε πάνω στη σκηνή. Δεν το περίμενα αυτό. Μου δίνουν το χέρι τους και κάποια στιγμή μια Ρωσίδα, η οποία έμαθα ότι ήταν μια πολύ σπουδαία γιατρός και ήταν και πολύ όμορφη, μου έδωσε μια εικόνα της Παναγίας την ώρα που υποκλινόμουν. Ήταν κάτι που δεν το περίμενα και ήταν μια από τις στιγμές που με συγκίνησε πάρα πολύ.

Ερ: Το κοινό στο εξωτερικό είναι πιο ενημερωμένο ή πιο ενθουσιώδες από το ελληνικό; Αν ναι, πού οφείλεται κατά τη γνώμη σας αυτό;

Απ: Το κοινό πηγαινει ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία της χώρας. Οι Ρώσοι ακούνε μουσική περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο μέρος στον κόσμο. Το πιστεύω αυτό βαθύτατα. Η μουσική είναι η ζωή τους σε συντριπτικό ποσοστό. Είναι η παρηγοριά τους με δεδομένο ότι ζούνε σε μια πολύ δύσκολη χώρα. Οι Αυστριακοί το ίδιο. Αν συγκινηθούν μπορεί να πεταχτούν από την καρέκλα τους ουρλιάζοντας. Είναι η εσωτερική τους ανάγκη. Οι Αμερικάνοι είναι γενναϊόδωροι,

όταν χειροκροτούν νιώθουν ευτυχία, πετάγονται πάνω και ουρλιάζουν, λες και έχουν πάει σε rock συναυλία. Οι Γερμανοί είναι πολύ δίκαιοι, πολύ αυστηροί μεν, αλλά δίκαιοι. Πρέπει να τα δώσεις όλα, μέχρι τέλους. Οι Τσέχοι είναι εκ φύσεως πολύ ευγενικοί, εξαιρετικοί. Ο τρόπος που αντιμετωπίζουν τη μουσική είναι θρησκευτικός. Αν με ρωτήσεις ποιο κοινό όμως προτιμά εγώ, θα σου πω το ελληνικό, όσο κι αν σας φανεί παράξενο, γιατί νιώθω ότι επικοινωνώ πολύ καλύτερα μαζί του. Το ελληνικό κοινό είναι εκπληκτικό. Δεν είναι και πολύ μακριά από το κοινό άλλων χωρών, το έχουν πει και πολλοί ξένοι καλλιτέχνες. Είναι έξυπνο κοινό κατ' αρχάς, γιατί ο ελληνικός λαός είναι έξυπνος λαός, άσχετα που είναι ανοργάνωτος. Όμως είναι το καλύτερο κοινό, αντιδρά άμεσα γιατί ξέρει τι του γίνεται.

Ερ: Είναι όμως ενημερωμένο;

Απ: Όχι, δεν είναι πάντα ενημερωμένο. Ο Έλληνας όμως επειδή είναι έξυπνος, δε χρειάζεται να είναι ενημερωμένος, αντιδρά και αντιλαμβάνεται διαισθητικά. Αλλά πρέπει να σου πω το εξής: Ούτε το ξένο κοινό είναι τόσο ενημερωμένο όσο και πριν, διότι η κλασική μουσική αρχίζει και φεύγει στο χρόνο πίσω, αυτοί οι κλασικοί μεγάλοι συνθέτες και χρειάζεται να γίνεται ενημέρωση. Η διαφορά είναι αν θέλει κάποιος την ενημέρωση. Και αυτό πιστεύω είναι απαραίτητο. Χωρίς κοινό δεν μπορεί να συνεχίσει αυτό το πράγμα να ζει. Και το πιο σημαντικό είναι ενημέρωση. Εγώ γι' αυτό κάνω αυτές τις εκπομπές. Πιστεύω ότι λίγο, λίγο έχει αρχίσει να γίνεται κατανοητό. Στο μέλλον εκεί θα δοθεί η βαρύτητα, στην ενημέρωση. Κι αυτό που κάνεις εσύ, σε μεγάλο βαθμό είναι ενημέρωση, και χρειάζεται.

Ερ: Στο σχολείο το μάθημα της μουσικής είναι μονόωρο και θα τολμούσα να πω κατά πολύ παραγκωνισμένο. Στη Φινλανδία το εκπαιδευτικό σύστημα δίνει βάση στο συγκεκριμένο μάθημα επιτρέποντας στους μαθητές να αποκτήσουν διπλώματα πάνω στη μουσική. Εκεί το μάθημα γίνεται βιωματικό με τα παιδιά να μελετούν μουσικά όργανα στην πράξη. Έχετε να προτείνετε κάτι για να αποκτήσει αυτό το μάθημα τη θέση που του πρέπει;

Απ: Επειδή εσείς ως μαθητές δεν μπορείτε να κάνετε πολλά, πάντα το ποτήρι του νερού γεμίζει όταν σηκώσεις την κανάτα πιο πάνω από το επίπεδο του ποτηριού. Με λίγα λόγια αυτό σημαίνει ότι πρέπει οι από πάνω που καθορίζουν αυτά τα πράγματα να πάρουν αυτές τις αποφάσεις. Αυτή η απόφαση είναι μία: ο άνθρωπος που σου κάνει το μάθημα της μουσικής, τίποτα άλλο. Πρέπει αυτός ο οποίος είναι δάσκαλος, να είναι ο σωστός δάσκαλος. Αυτό είναι δύσκολο, είναι πάρα πολύ δύσκολο. Θέλει δηλαδή μία πολύ μεγάλη προετοιμασία για να βρεις τον σωστό δάσκαλο. Πιστεύω ότι οι Έλληνες δάσκαλοι είναι εξαιρετικοί σε όλα τα επίπεδα, κι όλοι οι άνθρωποι έχουν κάτι εξαιρετικό μέσα τους, αλλά για το συγκεκριμένο πράγμα πρέπει να διοχετεύσεις τον κατάλληλο άνθρωπο στην κατάλληλη θέση. Όταν ο υπεύθυνος για να κατευθύνει τους δασκάλους και να οργανώσει αυτό το πράγμα βρεθεί, τότε θα λάμψει, όπως ακριβώς έγινε στη Φινλανδία.

Ερ: Ποια τα επαγγελματικά σχέδιά σας για το μέλλον;

Απ: Ένα-ένα. Δέχομαι ό,τι μου έρχεται. Δεν κάνω σχέδια, αυτό είναι η αρχή μου (γέλια). Θα σου μιλήσω ως John Cage: Ένα σχέδιο έχω, να μην κάνω σχέδια. Όποτε αυτό που θα συμβεί, θα γίνει γιατί ακριβώς είναι η ώρα του να γίνει. Δέχομαι αυτό που μου φέρνει ο Θεός, σα να λέμε.

Ερ: Θέλετε να προσθέσετε κάτι ακόμη;

Απ: Όχι εγώ είμαι πολύ ευχαριστημένος με αυτά που είπαμε. Θέλω να σε συγχαρώ για την υπομονή σου, Αδριανή, να ακούσεις όλα αυτά που σου είπα και να σε ευχαριστήσω για την υπομονή σου ακόμα που θα μπουέ σε μια τάξη (γέλια). Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο γενικά και ειδικότερα για τη μουσική ξεχωριστά. Ελπίζω να δοθεί η ευκαιρία να τα πούμε από κοντά.

Εγώ σας ευχαριστώ. Μακάρι να σας δούμε.

Αδριανή Βιδάλη, Γ' 1

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ – Η ΒΕΝΕΤΙΑ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ

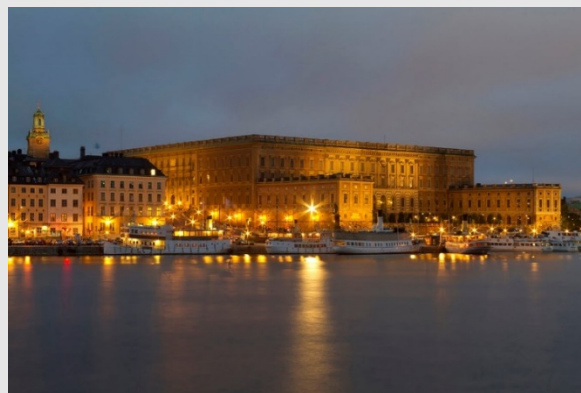
Αν στη Νότια Ευρώπη η πόλη με τα περισσότερα κανάλια θεωρείται η Βενετία, τότε στη Βόρεια Ευρώπη η αντίστοιχη Βενετία είναι η Στοκχόλμη. Η πρωτεύουσα της Σουηδίας ή αλλιώς η «πόλη ανάμεσα στις γέφυρες», -όπως είναι το όνομά της, αφού διαθέτει ακριβώς 57!- περιμένει υπομονετικά να την ανακαλύψεις. Τοποθετημένη πάνω σε όχι ένα ούτε δύο αλλά 14 νησιά τα οποία ενώνονται με αυτές τις γέφυρες η Στοκχόλμη κατατάσσεται αυτόματα στις πιο ρομαντικές πόλεις της Ευρώπης. Η λίμνη της πόλης που ονομάζεται Μέλαρεν συναντά τη Βαλτική θάλασσα.

Με χαμηλές θερμοκρασίες το χειμώνα και δροσερές ημέρες τα καλοκαίρια, είναι η ιδανική πόλη για όσους αγαπούν το κρύο. Ακόμα όμως και αν δεν είσαι λάτρης του κρύου, αυτή η πόλη έχει όλα όσα χρειάζεται ακόμα και ο πιο απαιτητικός επισκέπτης για να πεισθεί πως αξίζει να τη βάλει στη λίστα με τους προορισμούς του. Από τα ιστορικά της κτήρια, την παλιά πόλη και τα ιδιαίτερα μουσεία της μέχρι τη μοντέρνα αρχιτεκτονική της, τις hipster γειτονιές της και τα ψαγμένα μπαράκια της, η πρωτεύουσα της Σουηδίας συνδυάζει μοναδικά το νέο με το παλιό, το μοντέρνο με το κλασικό.

Το παλάτι της Στοκχόλμης

Είναι η επίσημη κατοικία της σουηδικής βασιλικής οικογένειας και βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της πόλης (Gamla Stan) πολύ κοντά στην έδρα του σουηδικού κοινοβουλίου. Αρχικά στη θέση που βρίσκεται σήμερα το παλάτι υπήρχε μόνο το φρούριο που είχε χτιστεί τον 13ο αιώνα από τον Γιάρλ Μπίργκερ (Jarl Birger) και είχε σκοπό την υπεράσπιση του περάσματος προς τη λίμνη Μέλαρεν. Στο φρούριο με τα χρόνια προστέθηκαν και άλλες πτέρυγες και στα τέλη του 16ου αιώνα μετατράπηκε σε αναγεννησιακό

παλάτι, υπό την βασιλεία του Ιωάννη του τρίτου. Στις επόμενες δεκαετίες με την ευκαιρία κάποιων ανακαινίσεων εισήλθε το στοιχείο του μπαρόκ, όμως στη συνέχεια το κτίριο υπέστη εκτεταμένες καταστροφές λόγω φωτιάς. Σήμερα το κτίριο στέκει αγέρωχο και επιβλητικό δεχόμενο εκατοντάδες τουρίστες καθημερινά.

Μεγάλη πλατεία

Πρόκειται για μια πλατεία που βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Στοκχόλμης και αποτελεί σημείο έλξης για χιλιάδες τουρίστες κατά τη διάρκεια του χρόνου. Κατά καιρούς μετατρέπεται σε κεντρικό τόπο κοινωνικών εξελίξεων αφού αποτελεί σημείο έναρξης διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Επιπλέον είναι γνωστή για τις ευρείας κλίμακας εορταστικές χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις που διεξάγονται εδώ καθώς και την χριστουγεννιάτικη αγορά της. Το βασιλικό δραματικό θέατρο αποτελεί την κοιτίδα του

"σουηδικού δράματος" που κατά πολλούς θεωρείται διαφορετικό θεατρικό είδος που η ιστορία του ανάγεται στα 1788. Το σημερινό κτίριο του θεάτρου χτίστηκε το 1908. Στις μέρες μας διαθέτει οχτώ σκηνές και καθημερινά φιλοξενεί διάφορες παραστάσεις καλύπτοντας τα γούστα των απαιτητικότερων φίλων του θεάτρου. Μάλιστα θεωρείται ένα από τα πιο ενεργά θέατρα σε παγκόσμιο επίπεδο με περισσότερες από 1000 παραστάσεις ετησίως. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν ότι ακόμα και αν δεν είστε γνώστης της σουηδικής γλώσσας εάν το επιδιώξετε σίγουρα θα μπορέσετε να βρείτε μία αγγλόφωνη παράσταση.

Κήποι Rosendals

Τα πάρκα και οι κήποι καταλαμβάνουν το 1/3 της έκτασης της Στοκχόλμης, εκείνο ωστόσο που πραγματικά ξεχωρίζει είναι το Rosendals, που δημιουργήθηκε σε εδάφη που παραχώρησε ο βασιλιάς Όσκαρ ο Α', από το παλάτι στο νησί του Djurgården. Τα πλοία για το νησί είναι ιδιαίτερα συχνά, με το Rosendals («Κοιλιάδα των Ρόδων» κατά τους Σουηδούς) στο 15λεπτο από εκεί που προσαράζει το караβάκι. Από τον τοπικό βιολογικό κήπο, πωλούνται διάφορα προϊόντα στο καφέ, το αρτοποιείο και το παντοπωλείο της περιοχής. Με μια τεράστια μερίδα σαλάτας με κοτόπουλο και με ένα κομμάτι από το κλασικό cake του τοπικού καφέ, μπορείτε να κάτσετε σε τραπέζακι ή να κάνετε πικ-νικ στο γρασίδι.

Στη Στοκχόλμη για καφέ

Πίσω από τη λέξη Fika κρύβεται για τους Σουηδούς μια ολόκληρη φιλοσοφία. Fika σημαίνει η συνάντηση με φίλους για καφέ και γλυκό και είναι σχεδόν σαν ιεροτελεστία για τους κατοίκους της χώρας αυτής. Δίνεις ραντεβού σε κάποιον από τις πολλές cozy καφετέριες της πόλης για να δεις τους φίλους σου, να πιώσεις κουβέντα και να πεις τα νέα σου με ένα ζεστό καφέ και ένα γλυκό στο χέρι.

Η πόλη των βραβείων Νόμπελ

Η Σκανδιναβική πρωτεύουσα είναι γνωστή και για τις απονομές των βραβείων Νόμπελ. Η τελετή (εκτός εκείνου της Ειρήνης, που γίνεται στο Όσλο) που πραγματοποιούνται στο ξενοδοχείο Grand Hotel από το βασιλιά κάθε χρόνο στις 10 Δεκεμβρίου. Επισκεφτείτε το μουσείο Νόμπελ, στο κτήριο Borsen (παλιό χρηματιστήριο), που παρουσιάζει την ιστορία των βραβείων Νόμπελ και των ανθρώπων που τα έχουν λάβει (www.nobelmuseum.se).

Ανδρέας Σπηλιόπουλος, Β' 4

ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ

Τα Δίσεκτα Έτη

Έτος είναι ο χρόνος που χρειάζεται ένα ουράνιο σώμα για να κάνει μια πλήρη περιφορά γύρω από ένα άλλο. Ανάλογα πώς θα μετρήσεις αυτόν τον χρόνο, παίρνεις ένα διαφορετικό αποτέλεσμα. Αν μετρήσεις τον χρόνο που χρειάζεται ο Ήλιος για να επιστρέψει στην ίδια θέση στον ουρανό σε σχέση με τους μακρινούς αστέρες, θα πάρεις το «αστρικό» έτος. Αν μετρήσεις τον χρόνο μεταξύ δύο εαρινών ισημεριών, των ανοιξιάτικων ημερών

δηλαδή που μέρα και νύχτα έχουν την ίδια διάρκεια, θα πάρεις το «τροπικό» έτος. Και τέλος, αν μετρήσεις τον χρόνο που χρειάζεται η Γη για να περάσει δύο φορές από το κοντινότερο στον Ήλιο σημείο της τροχιάς της, θα πάρεις το «ανωμαλιακό» έτος.

Φυσικά, τα τρία αυτά έτη έχουν λίγο διαφορετική διάρκεια. Το ημερολόγιό μας θέλουμε να συμβαδίζει συγκεκριμένα με το τροπικό έτος γιατί αυτό εκφράζει τον κύκλο των εποχών. Για τον απλούστατο λόγο πως δεν είναι πρακτικό να έχουμε *μισές* ή *π* *μέρες*, έχουμε συμφωνήσει ένα ημερολογιακό έτος να αποτελείται πάντα από ακέραιο

αριθμό ημερών. Κι εδώ συναντάμε το θεμελιώδες πρόβλημα όλων των **πολιτικών** ημερολογίων που έχουμε φτιάξει: Ο κύκλος των εποχών δεν έχει καμία σχέση με τον κύκλο της μέρας και νύχτας: Οφείλονται σε διαφορετικές κινήσεις. Το τροπικό έτος είναι μια περιφορά της Γης γύρω από τον Ήλιο ενώ η μέρα μια περιστροφή γύρω απ' τον εαυτό της. Δεν υπάρχει κανένας λόγος μία περιφορά να ισούται με ακέραιο αριθμό περιστροφών. Αν και θα ήταν βολικό, το σύμπαν δε θα μπορούσε να ενδιαφέρεται λιγότερο για τη δική μας ευκολία.

Η διαφορά αυτή των περίπου 6 ωρών είναι ο λόγος που ένα ημερολόγιο με σταθερό, ακέραιο αριθμό ημερών δεν μπορεί να ακολουθήσει τις εποχές. Κάθε 4 χρόνια οι 6 ώρες γίνονται μία μέρα. Μία μέρα μπορεί να μη σου ακούγεται τραγικό, αλλά με αυτόν τον ρυθμό σε 850 χρόνια θα κάναμε Χριστούγεννα καλοκαιρινά...

Το 2020 ήρθε και είναι δίσεκτο. Με την έλευση του νέου έτους, πολλοί είναι αυτοί που αγχώνονται για το αν θα είναι ευχάριστο ή δυσάρεστο, καθώς είναι δίσεκτο και θεωρούν ότι αυτό συνδέεται με γρουσουζιά. Η ιδέα ότι το έτος δεν αποτελείται από ακέραιο αριθμό ημερών δεν είναι καινούργια. Απασχόλησε σχεδόν όλους τους προηγμένους πολιτισμούς αρχής γενομένης από τους Αιγύπτιους. Οι Ρωμαίοι φέρεται πως αποφάσισαν να

αφαιρέσουν δύο μέρες από τον Φεβρουάριο και να τη μεταφέρουν στον Αύγουστο προς τιμήν του Αυτοκράτορά τους. Και αυτός φαίνεται, λοιπόν, ότι είναι ο λόγος που ο δεύτερος μήνας του χρόνου έχει λιγότερες μέρες. Μάλιστα, το να αφαιρέσουν τελικά μια μέρα από τον Φεβρουάριο δεν ήταν τυχαίο, καθώς ο μήνας αυτός, ήταν ο μήνας των νεκρών, της μετάνοιας και του ηθικού τους απολογισμού. Όσον αφορά τον Φεβρουάριο και έχοντας υπόψη τις λαϊκές δοξασίες, οι Ρωμαίοι πίστευαν ότι τον μήνα της εξιλέωσης κυκλοφορούσε ανάμεσα τους ο Άδης, ο οποίος μοίραζε δεινά στη δύστυχη ανθρωπότητα. Γι' αυτό και αυτόν τον μήνα δεν ξεκινούσαν εργασίες με μακροχρόνια διάρκεια, όπως φύτευση αμπελιών, θεμελίωση σπιτιών ή γάμοι. Όταν οι Έλληνες κατακτήθηκαν από τους Ρωμαίους, μια σειρά παραδόσεων κληρονόμησε η κουλτούρα του λαού μας, ανάμεσά τους και το «γρουσουζικό δίσεκτο έτος».

Νίκος Κορνάρος, Γ' 1

ΓΙΑ ΧΑΛΑΡΩΣΗ

... οι λύσεις των Sudoku του προηγούμενου μήνα...

4	3	6	9	2	1	5	7	8
1	9	7	5	4	8	6	2	3
8	2	5	3	6	7	9	1	4
5	8	9	2	1	4	3	6	7
2	6	4	7	8	3	1	5	9
7	1	3	6	5	9	8	4	2
9	7	1	4	3	6	2	8	5
3	5	8	1	7	2	4	9	6
6	4	2	8	9	5	7	3	1

9	4	1	8	2	5	6	7	3
5	3	2	1	7	6	4	9	8
6	8	7	9	3	4	2	5	1
1	2	9	7	5	3	8	4	6
7	6	4	2	8	1	9	3	5
3	5	8	6	4	9	7	1	2
2	1	3	4	9	8	5	6	7
4	7	6	5	1	2	3	8	9
8	9	5	3	6	7	1	2	4

... και τα επόμενα δύο sudoku!

		5			9			
4		9	5		3			2
2				8				4
		8	3					
					5	6		
1	4						9	
						1		
5	3		9					
6		4	2				8	

		1			6			5
			4		2	6		
	4		9					
7		6					9	
	2		5				6	7
3							1	5
				9				
		3					2	
			7		1		9	4

Ανδρέας Σπηλιόπουλος, Β' 4

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Γιάννης Ρίτσος

«Είναι όρισμένοι στίχοι

Είναι όρισμένοι στίχοι-κάποτε
όλόκληρα ποιήματα-
που μήτε εγώ δέν ξέρω τί σημαίνουν.
Αυτό που δέν ξέρω ακόμη με κρατάει.
Κι εσύ έχεις δίκιο νά ρωτᾶς.
Μή με ρωτᾶς.
Δέν ξέρω σου λέω.
Δυό παράλληλα φῶτα ἀπ' τὸ ἴδιο
κέντρο. Ὁ ἦχος τοῦ νεροῦ
που πέφτει τὸν χειμῶνα, ἀπ' τὸ
ξεχειλισμένο λουκι
ἢ ὁ ἦχος μιᾶς σταγόνας καθὼς πέφτει
ἀπὸ ἕνα τριαντάφυλλο στὸν ποτισμένο
κῆπο ἀργὰ-ἀργὰ ἕνα ἀνοιξιάτικο ἀπόβραδο
σὰν τὸν λυγμὸ ἑνὸς πουλιοῦ.

Δέν ξέρω τί σημαίνει αὐτὸς ὁ ἦχος-ὥστόσο εγὼ
τὸν παραδέχομαι.
Τ' ἄλλα που ξέρω σὰ ἐξηγῶ.
Δέν τὸ ἀμελῶ.
Ὅμως κι αὐτὰ προσθέτουν στὴ ζωὴ μας.
Κοιτοῦσα ὅπως κοιμότανε, τὸ γόνατό της νά
γωνιάζει τὸ σεντόνι-
Δέν ἦταν μόνο ὁ ἔρωτας. Αὐτὴ ἡ γωνία
εἶναι ἡ κορυφογραμμὴ τῆς
τρυφερότητας, καὶ τὸ ἄρωμα
τοῦ σεντιοιοῦ, τοῦ λευκοῦ καὶ τῆς
ἄνοιξης, συμπλήρωναν
ἐκεῖνο τὸ ἀνεξήγητο που ζήτησα,
ἄσκοπα καὶ πάλι, νά στοῦ ἐξηγήσω.

Ηλιάνα Ανδριώτη, Γ' 1